

være af den allerstørste Betydning, om der var en noget lettere Adgang, end Tilfældet er i Øjeblikket, til at komme i Besiddelse af et ikke for dyrt Driftslaan. Særlig for Begynderne, de unge Husmænd, dem, der nylig ere komne i Besiddelse af en Husmandslod, mange Gange uden at eje ret meget af den, vilde et Driftslaan efter min Opfattelse være af den allerstørste Betydning.

Det, jeg her siger, gælder vistnok ikke mindst for Statshusmændene, som mange Gange have haardt ved at komme i Trit, netop fordi de mangle Driftskapital. Disse Statshusmænd have ofte en alt for ringe Besætning og ere ikke i Stand til at skaffe deres Jord den Gødningskraft, som er ønskelig og nødvendig. Det gaar jo ofte saaledes, at disse Statshusmænd ikke opnaa et nær saa stort Statslaan, som de havde Grund til at vente, den Gang de begyndte at tænke paa at komme i Besiddelse af et Statshus, og Følgen af, at de ikke opnaa et saa stort Statslaan, som de havde ventet, bliver ofte den, at de komme i Gæld til Bygningshaandværkerne og maa betale Afdrag af denne Gæld af de Midler, som de ellers skulde have brugt til at komme bedre i Gang, til at sætte deres Jord i bedre Drift og hele Bedriften i en bedre Gænge. Disse Folk og de med dem i økonomisk Henseende ligestillede mindre Landbrugere trænge efter min Opfattelse absolut til den Støtte, der ligger i at kunne komme i Besiddelse af et Driftslaan, men det have, som alt anført, disse daarligt stillede Folk alt for ringe Adgang til i Øjeblikket. De, der trænge haardest, blive neppe optagne som Medlemmer af Forskudsforeningerne, saaledes som disse Foreninger nu ere funderede, ja, Statshusmændene kunne vel overhovedet neppe blive Medlemmer af disse Foreninger. Det er jo for Resten saaledes med disse Statshusmænd, at de ofte maa finde sig i at blive betragtede som Statsborgere af 2den Klasse, idet man ved mange Lejligheder lader dem mærke, at man ikke vil betro dem de Penge eller i det hele det, som Folk af deres Stilling ellers under almindelige Forhold kunne blive betroede. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det maaske ofte er saaledes, at de Husmænd, der trænge til et Laan og undertiden trænge haardt til det, meget nødig gaa til Forskudsforeningernes Bestyrelser og søge om Hjælp der, fordi de ikke have Lyst til at lade deres økonomiske Soliditet taksere af disse Forskudsforeningers Bestyrelser. Med den Indflydelse, som Aamtsraadene for Tiden have paa Le-

delsen af disse Forskudsforeninger, ligger det jo meget nær at antage, at det som oftest er de større og bedre stillede Landbrugere, der komme til at staa for Styret af disse Foreninger.

Jeg kunde af disse Grunde meget ønske, at man kom ind paa at forandre Lovens Regler noget, saaledes at der blev lettere Adgang for Husmænd og mindre Landbrugere i det hele taget til at komme ind i disse Foreninger. Det kan ske ved, at man for det første forandrer Bestemmelsen i den nu gældende Lovs § 1 saaledes, at der i Stedet for de 500 Stykker stort Hornkvæg, som der tales om i denne Paragraf, f. Eks. kom til at staa 100. Maaske kunde man paa den anden Side godt samtidig sige, at der skulde et større Antal Medlemmer til, for at en Forening kunde komme i Gang. Det er selvfølgelig Ting, der bedst kunne drøftes i et Udvalg. Maaske kan der ogsaa i Udvalget findes Former, hvorunder Husmænd, som dertil ere anbefalede af deres egen Husmandsforening eller Landboforening, kunde komme i Besiddelse af Driftslaan. Jeg vil gerne have Lov til her at anføre, at Ønske herom er fremkommet blandt andet fra Husmændene i den Egn, jeg har den Ære at repræsentere.

Sagen har i det sidste Aarstid været drøftet en Del mellem min Egn's Husmænd, og sidste Sommer henvendte Husmændenes Udvalg i Skanderborg Landboforening sig til Landboforeningens Bestyrelse med Anmodning om at faa denne Sag sat paa Dagsordenen ved Foreningens Generalforsamling og om at være behjælpelig med at føre Sagen frem paa den Maade, Husmændene ønskede. Sagen om en lettere Adgang til Driftslaan blev saa sat paa Dagsordenen ved Skanderborg Landboforenings Generalforsamling. Den blev drøftet der, og Resultatet blev, at man vedtog at søge Sagen forhandlet paa den saakaldte jydsk Landborigsdag i Aarhus i afvigte September Maaned. Dette skete ogsaa, Sagen blev der forelagt af de samvirkende jydsk Landboforeningers Planteavljudvalgs Formand. Resultatet blev, at man vedtog en Resolution, der paalagde Bestyrelsen for de samvirkende jydsk Landboforeninger at samarbejde med Husmændene for at faa Sagen fremmet paa den Maade, der var antydet af Husmændene i Skanderborg Egn.

Forholdet er altsaa nu det, at Kravet om lettere Adgang til Driftslaan for Husmænd bæres frem, ikke alene af disse selv, men ogsaa af de samvirkende jydsk Land-